

Motion till riksdagen 2020/21:710

av Tobias Andersson m.fl. (SD)

Stärkt trygghet för Sveriges butiksägare

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företrädare för verksamheter som medvetet befattar sig med stöldgods bör beläggas med näringsförbud och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Tullverket bör ges i uppdrag att ytterligare intensifiera sitt arbete mot den organiserade kriminaliteten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka Tullverkets förmåga att eftersöka och hantera illegal utförsel och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med förslag som gör det betydligt enklare än i dag att erhålla tillstånd till kameraövervakning kring butiker och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett tillträdesförbud och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning kring åtgärder för hur tryggheten för Sveriges butiksägare ska stärkas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Ett växande problem för många butiksägare inom t.ex. dagligvaruhandel är kriminalitet i form av bland annat stölder, hot och våld. Bara under tredje kvartalet år 2018 utsattes nästan varannan butik för brott enligt Svensk Handel och många butiksägare har till och med tröttnat på att anmäla brott. I många fall är också området utanför affären samlingsplats för kriminella där droghandel sker mer eller mindre öppet, vilket gör att många kunder håller sig därifrån.

Väpnade rån och hotfullt beteende mot affärsidkare och personal har på sina håll blivit vardag. Detta särskilt i eller i anslutning till Sveriges allt fler så kallade

utanförskapsområden. Många gånger tycks rättssamhället ha kapitulerat då många kriminella fortsatt kan begå dessa brott trots att deras identitet och metoder är mer eller mindre kända. Det kan handla om stöldräder från organiserade ligor, men det kan också vara personer som stjäl för att finansiera ett missbruk. Det finns dock väloljade strukturer för handel med stöldgods där varor kan stjälas i en butik för att sedan säljas i en närliggande. En upplevd uppgivenhet har på vissa områden brett ut sig och resulterat i, vad som i media beskrivits som, en flykt av handlare.

För att komma till bukt med denna allt mer utbredda problematik kommer ett batteri med förslag krävas, både specifika åtgärder för Sveriges fysiska butiker av olika slag men även allmänna straffskärpningar.

Krafttag mot hälerinätverken

Om man på riktigt ska komma åt de professionella stöldligorna krävs krafttag mot hälerinätverken och dess verksamhet. Genom att vidta åtgärder mot de som befattar sig med stulna varor kan vi även stävja stölderna. Företrädare för verksamheter som medvetet befattar sig med stöldgods bör därför beläggas med näringsförbud.

För att ytterligare motarbeta de professionella stöldligorna måste möjligheterna att frakta ut stöldgodset ur landet kraftigt begränsas. Här krävs att Tullverket ges i uppdrag att ytterligare intensivt sitt arbete mot organiserad kriminalitet, samt ges förmåga att eftersöka och hantera illegal utförsel i högre utsträckning.

Utöver detta återfinns en problematik i att unga lagöverträdare inleder sin kriminella bana med enklare brott som snatteri och stöld från olika butiker, ibland på eget initiativ och ibland direkt uppbackade av djupt kriminella gäng. I de fall det rör sig om icke straffmyndiga ungdomar inkopplas endast socialtjänsten vilket sällan är tillräckligt för att stävja den faktiska kriminaliteten. Vår politik rörande unga lagöverträdare kan på riktigt komma till rätta med denna problematik och stärka tryggheten för de näringsidkare som idag upplever en uppgivenhet som en konsekvens av att deras förövare inte straffas.

Underlätta för kameraövervakning

Ett ytterligare steg i att stärka tryggheten för dessa näringsidkare är att underlätta deras tillståndsprocess gällande kameraövervakning. Utökad kameraövervakning i butiker verkar både avskräckande för de som ämnar begå brott men syftar även till att underlätta polisutredningarna i de fall brott har begåtts. En undersökning från Livsmedelsförbundet visade dessutom att 89 procent av respondenterna uppgav att de hade förståelse för att butiker sätter upp kameror.

Som nämndes ovan är det ofta näringsidkare i utanförskapsområdena som är extra utsatta för denna form av kriminalitet och i de fallen tenderar det röra sig om återkommande brottslighet. Ett specifikt förslag som skulle kunna underlätta för den enskilda näringsidkaren att agera mot de som gång på gång begår brott, det vore tillträdesförbud för de som betar sig hotfullt eller stjäl vid upprepade tillfällen.

Under början av år 2019 överlämnades promemorian Straffrättsliga åtgärder mot tillgreppsbrott och vissa andra brott som innehåller förslag på lagstiftning kopplat till

tillträdesförbud, vilken därefter kompletterats under år 2020. Det är angeläget att skyndsamt gå vidare med dessa skarpa lagförslag.

De ovan givna förslagen skulle vara ett steg i rätt riktning mot ett tryggare företagsklimat för Sveriges butiksägare. Samhället måste även gå till botten med vilka övriga åtgärder som krävs för att på riktigt förändra och förbättra dagens situation. Därför behövs en utredning på området som berör samtliga relevanta aspekter gällande butiksägars trygghet och möjlighet att ostört bedriva sin verksamhet.

Tobias Andersson (SD)

Mattias Bäckström Johansson (SD)

Eric Palmqvist (SD)

Josef Fransson (SD)